

فقه رسانه: بایسته های فقهی در ساحت خبررسانی

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۷/۱۵، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۳/۱۲)

دکتر داود حسن پورا^۱

استادیار دانشگاه شهیدمطهری (ره)

چکیده

بسیار واضح است وقتی شارع حفظ آبروی جامعه‌ی مسلمین را مقدم بر آبروی آحاد مسلمین می‌داند قطعاً هر کاری که به آبروی جامعه‌ی آنان لطمه زده و سبب تغییر و خورده‌گرفتن دیگران به آنان بشود و مایه‌ی ننگ و سرافکندگی آنان نزد سایر ملل گردد، در نزد خداوند متعال مغبوض و حرام خواهد بود. بدیهی است که اشاعه‌دهنده فحشاء و نشردهنده‌ی اخبار قباحتی که در بین مسلمین انجام می‌شود و همچنین کسی که نشر اکاذیب در حق آنان می‌نماید و فواحشی که آنان مرتکب نگشته‌اند را به ایشان نسبت می‌دهد، با این کار سبب ازبین‌رفتن آبروی جامعه‌ی اسلامی شده و وجهه‌ی آنان را در دید دیگران مخدوش می‌سازد و شارع هرگز راضی به این امر نمی‌باشد. از مجموع ادله به این نتیجه می‌رسیم که نقل و بازگکردن خبر معصیت فی‌الجملة حرام است حال اگر بر آن معصیت بازگوشده، فحشاء صادق باشد و بر آن نقل و بازگنمودن، اشاعه صادق باشد به حکم آیه‌ی ۱۹ سوره‌ی نور به عنوان یک حرام مستقل محکوم به حرمت خواهد شد. آنچه که امروز در قالب ممیزی گفتارها و نوشتارها و فیلم‌ها و نمایش‌ها مطرح می‌شود، همان توجه ویژه به اشاعه اخلاق اسلامی در جامعه و پرهیز از اشاعه فحشاء و بی‌عفتی در بین مؤمنین است و بدیهی است وقتی کسی گناهی را برای افراد دیگر نقل می‌کند، قباحت و زشتی گناه در نظر مردم کم‌کم زائل می‌شود و با نشر خبر فحشاء، مفاسد دیگری همچون رواج حس بدبینی و ازبین‌رفتن اعتماد و یا مشوش شدن چهره‌ی جامعه‌ی مسلمانان در بین سایر ملل می‌تواند از تبعات سوء اشاعه فحشاء باشد.

واژگان کلیدی: فحشاء، اشاعه، عناوین محرم، شیوع، اعانه بر اثم